

Sekretarz Stanu Tomasz Tomczykiewicz:

„Udział węgla w bilansie energii pierwotnej zmniejszy się z ok. 52% do ok. 40% w 2030 r. i ok. 30% w 2050 r.”

Proszę o wypowiedzenie się na temat aktualnie obowiązującej koncepcji energetycznej w Polsce. Jaki udział mają w niej poszczególne źródła energii?

» w chwili obecnej struktura krajowego zapotrzebowania na energię pierwotną kształtuje się następująco: węgiel kamienny – ok. 39%, węgiel brunatny – ok. 13%, ropa naftowa – ok. 25%, gaz ziemny ok. 14%, OZE – ok. 9%. Jeśli chodzi o strukturę produkcji energii elektrycznej to w przeważającej większości oparta jest ona na węglu kamiennym i brunatnym.

Możemy oczekiwać aktualizacji polityki energetycznej? Jeśli tak, to w jakim kierunku? Jaki będzie udział produkcji energii elektrycznej z węgla?

» Pragnę zauważyć, że w Ministerstwa Gospodarki trwają finalne prace nad projektem *Polityki energetycznej Polski do 2050 r.* Celem polityki energetycznej jest tworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego, przyczyniającego się do rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenia potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Chciałbym podkreślić, że Polska będzie dążyć do niezależności energetycznej. Stabilizatorem bezpieczeństwa energetycznego kraju będzie energia z węgla kamiennego i brunatnego. w 2025 r. do mixu energetycznego wprowadzona zostanie energetyka jądrowa. Ponadto zgodnie z prowadzoną polityką klimatyczno-energetyczną UE wzrastać będzie znaczenie odnawialnych źródeł energii.

Ze względu na zobowiązania międzynarodowe, w szczególności związane z pakietem klimatycznym, obecny wysoki udział węgla w bilansie energetycznym będzie się stale zmniejszał. *Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2050 roku*, przewiduje że udział węgla w bilansie energii pierwotnej zmniejszy się z ok. 52% do ok. 40% w 2030 r. i ok. 30% w 2050 r. Największe znaczenie w tym względzie będzie mieć cena uprawnień do emisji zanieczyszczeń.

W tym kontekście pojawia się kwestia paliwa. Jakie są obecne zasoby węgla w Polsce? Czy istnieją w Polsce nieprzekraczalne limity wydobycia?

» Polska posiada 51,4 mld ton zasobów bilansowych węgla kamiennego oraz 3,8 mld ton zasobów przemysłowych tego surowca (stan na koniec 2013 r.), w tym:

- w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym 41,5 mld ton zasobów bilansowych i 3,5 mld ton zasobów przemysłowych,
 - w Lubelskim Zagłębiu Węglowym 9,6 mld ton zasobów bilansowych i 305 mln ton zasobów przemysłowych.
- W nieeksploatowanym Dolnośląskim Zagłębiu Węglowym zasoby bilansowe wynoszą 359,7 mln ton. Jeśli chodzi o limity, pragnę zwrócić uwagę, że nie istnieją limity wydobycia w sensie ograniczeń prawnych. Jednym limitem są możliwości wydobywcze polskich kopalń.

Na jaki poziom dotacji europejskich będzie mógł liczyć polski przemysł energetyczny w ramach działań ekologicznych?

» Podobnie jak w perspektywie 2007-2013 środki unijne na wsparcie sektora energetycznego będą dystrybuowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Jest to największy unijny program w nowej perspektywie finansowej z budżetem ponad 27 mld euro. w ramach PO IiŚ 14-20 wsparcie projektów z zakresu energetyki zagwarantowane jest w dwóch osi priorytetowych I - *Zmniejszenie emisyjności gospodarki* oraz VII - *Poprawa bezpieczeństwa energetycznego*. Na dofinansowanie projektów w ramach sektora energetyka zostanie przeznaczonych z Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego blisko 2,85 mld euro.

Trzeba jednak brać pod uwagę nowe regulacje dotyczące udzielania pomocy publicznej wsparcie każdorazowo będzie uzależnione od indywidualnych potrzeb wnioskodawcy.

Jakie stanowisko prezentuje obecnie Polska wobec kwestii promowania energii od-

Sekretarz Stanu Tomasz Tomczykiewicz jest w Ministerstwie Gospodarki odpowiedzialny za energetykę, m.in. przewodniczy, w zastępstwie Ministra, Międzyresortowemu Zespołowi do spraw Realizacji „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku”.

nawialnej? Czy istnieje koncepcja określająca wielkość udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym Polski w danym roku?

» Jesteśmy świadomi korzyści płynących ze zrównoważonego rozwoju energii odnawialnej, takich jak pozytywny wpływ na dywersyfikację źródeł energii oraz na wzrost bezpieczeństwa dostaw. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii łączy kwestie bezpieczeństwa energetycznego, zrównoważonego rozwoju, wzrostu inwestycji innowacyjnych i przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Postęp w zakresie energii odnawialnej przyczynia się także do poprawy konkurencyjności gospodarki oraz sprzyja tworzeniu nowych branż przemysłu i nowych miejsc pracy.

Dzisiaj podstawą bezpieczeństwa energetycznego Polski, jest wykorzystanie krajowych zasobów węgla, tak w kolejnych dziesięcioleciach podstawą bezpieczeństwa energetycznego państwa będą inne krajowe zasoby, w tym OZE. Najważniejszymi rodzajami OZE w Polsce są i będą bez wątpienia – biomasa, biogaz, energia słoneczna i energia wiatrowa na lądzie i morzu.

Już teraz rozwój OZE jest jednym z sześciu najważniejszych kierunków polskiej polityki energetycznej do 2030 r. Zgodnie z Krajowym Planem działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (KPD), który stanowi szczegółowe ujęcie ścieżki wzrostu energetyki odnawialnej w Polsce w perspektywie najbliższych 10 lat, udział energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto powinien w 2020 r. osiągnąć poziom około 15,85 %. Obecny poziom rozwoju OZE w Polsce przekroczył nawet nasze przewidywania i w roku 2013 osiągnął już poziom 11,25 %.

Mając jednak na celu potrzebę dostosowania systemu wsparcia do spadających kosztów

technologii oraz zapewnienie akceptowalnych cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, w przyjętej ustawie z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii znajdują się rozwiązania, które zapewnią zrównoważony rozwój energetyki odnawialnej w Polsce, poprzez optymalizację strumieni przepływu środków finansowych dla poszczególnych technologii OZE.

Ministerstwo Gospodarki zakłada, iż wsparcie dla wytwórców energii z OZE powinno zapewniać, w pierwszej kolejności, wzrost mocy w tych instalacjach, które w optymalny sposób wykorzystują polskie uwarunkowania klimatyczne i środowiskowe, oraz które są znane i opanowane z technologicznego punktu widzenia. Zakładamy, iż rozwiązania te umożliwią rozwinięcie mechanizmów konkurencji oraz wzrost stabilności prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii z OZE. Ponadto wdrażane rozwiązania zapewnią możliwość elastycznego kontrolowania ilości i struktury mocy OZE w systemie elektroenergetycznym oraz całkowitych kosztów wsparcia tych źródeł.

Jaką rolę odgrywać będzie gaz w ogólnym bilansie produkcji energii elektrycznej i ciepłej? Jakie są plany inwestycji w rozwój sieci gazowej i podziemnego magazynowania gazu? Jakie są koncepcje budowy układów gazowo-parowych?

» Raz jeszcze podkreślę, że naszym głównym celem jest uzyskanie możliwie największej niezależności energetycznej. W odniesieniu do gazu ziemnego oznacza to przede wszystkim budowę krajowego potencjału do niezależnienia się od dostaw gazu ziemnego z jednego kierunku. Dostęp do światowego rynku LNG, który staje się coraz bardziej konkurencyjny, pozwoli na wzrost elastyczności działań spółek działających na krajowym rynku gazu ziemnego, dlatego olbrzymie znaczenie ma dokończenie budowy terminala LNG. Wierzymy, że budowa połączeń pomiędzy państwami Grupy Wyszehradzkiej w ramach korytarza Północ-Południe otworzy w naszym regionie nowe możliwości. Słowacja posiada dostęp do hubu gazowego w Baumgarten w Austrii, natomiast czeska sieć gazowa jest zintegrowana z niemieckim rynkiem Gaspool, który jest jednym z najbardziej płynnych i konkurencyjnych obszarów handlu gazem w Europie. Wierzę, że w długiej perspektywie połączenia te pozwolą nam również uzyskać dostęp do południowego korytarza dostaw gazu do UE.

Jednocześnie nie możemy zapominać o konieczności zapewnienia fizycznego bezpieczeństwa dostaw gazu. Temu celowi służy prowadzony program rozbudowy podziemnych magazynów gazu ziemnego. w ostatnim czasie

zakończono m.in. inwestycję w Wierchowicach, które są obecnie największym magazynem gazu w Polsce o pojemności 1,2 mld m³. Poza tym rozbudowane zostały magazyny w Strachocinie, czy Husowie. Prowadzone są również prace nad budową kawernowego magazynu gazu ziemnego w Kosakowie na pomorzu oraz zwiększeniem pojemności magazynu w Mogilnie. Mają one kluczowe znaczenie, ponieważ instalacje te są bardzo wydajne, co jest niezwykle istotne w okresie szczytowego zapotrzebowania, czy sytuacji kryzysowej. Chcemy, aby Polska uzyskała docelowo możliwość magazynowania ponad 3 mld m³ gazu ziemnego. Aktualnie posiadamy możliwości magazynowania ok. 2,6 mld m³.

Szeroko dyskutowanym tematem jest energetyka jądrowa. Jaka jest opinia społeczeństwa polskiego na temat energetyki jądrowej?

» Według ostatnich badań opinii społecznej realizowanych na zlecenie Ministerstwa Gospodarki w listopadzie i grudniu 2014 r. przez firmę Millward Brown, obecnie poparcie dla budowy w Polsce elektrowni jądrowej wynosi 58%, przy 35% przeciwników tej inwestycji. To właśnie w rozwoju tego źródła energii Polacy widzą sposób na walkę ze zmianami klimatycznymi oraz na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Z kolei badania społeczne przeprowadzone przez TNS Polska na zlecenie Inwestora czyli spółki PGE pokazują, że wśród społeczności gmin zamieszkujących na obszarze potencjalnej lokalizacji elektrowni jądrowych, odsetek popierających tę inwestycję jest nawet wyższy niż w całym województwie i sięga 80 proc. w gminie Choczewo. Poparcie dla inwestycji rośnie również wśród mieszkańców województwa pomorskiego. Wynosi ono 74% dla planów budowy elektrowni w Polsce oraz 70% dla planów budowy elektrowni w sąsiedztwie. Nieco niższy poziom akceptacji deklarują mieszkańcy Trójmiasta, nadal jednak ponad połowa z nich popiera projekt budowy elektrowni jądrowej w Polsce (58%) i w sąsiedztwie (56%).

Nie obawiacie się sprzeciwu Niemiec wobec budowy elektrowni atomowej?

» Aby zrozumieć przesłanki niemieckiej decyzji o odejściu od atomu należy zwrócić uwagę na kontekst polityczny, a nie ekonomiczny. Już samo odstąpienie 8 tys MW z elektrowni jądrowych spowodowało wzrost cen energii elektrycznej w Niemczech. Dla konkurencyjności gospodarki i miejsc pracy to ogromne wyzwanie. Z danych niemieckiego urzędu regulacji wynika, że średnia cena energii elektrycznej wraz z kosztami dostawy, w ubiegłym roku, dla gospodarstw domowych osiągnęła poziom 29,38 ct/kWh wobec 26,06 ct/kWh rok wcześniej (+12,74 proc.). A należy pamiętać, że

potęga gospodarcza Niemiec lat 70. i 80. była budowana na taniej energii z atomu.

Niemcy to praktycznie jedyny kraj, który po awarii elektrowni jądrowej w Fukushima, wycofuje się z energetyki jądrowej. Nawet Japonia zdecydowała się na kontynuację programu jądrowego. Pozostałe kraje bądź to intensywnie rozwijają energetykę jądrową (np. Chiny, Rosja, Wlk. Brytania, Finlandia, Węgry, Czechy, Bułgaria etc.), bądź stabilnie eksploatują swoje elektrownie jądrowe (np. Francja, Szwecja, Hiszpania, Holandia).

Dlaczego, według Pana, występują częste komplikacje podczas budowy bloków jądrowych (głównie w Europie), niedotrzymywany jest harmonogram prac, dochodzi do przedłożenia inwestycji...?

» Przygotowanie i realizacja tak pionierskiego w skali krajowej, projektu jakim jest budowa pierwszej polskiej elektrowni jądrowej to bardzo skomplikowane i obliczone na wiele lat zadanie. Prace nad stworzeniem kompleksowego zaplecza dla tego typu energetyki w Polsce trwają od 2009 r. i będą kontynuowane także w trakcie budowy i użytkowania elektrowni. Według dokumentów opracowanych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA), wprowadzenie energetyki jądrowej wymaga od 10 do 15 lat prac przygotowawczych, włączając w to samą budowę pierwszej elektrowni. w przypadku Polski, dla wdrożenia energetyki jądrowej konieczna jest budowa prawie całej infrastruktury niezbędnej dla rozwoju i funkcjonowania energetyki jądrowej (prawnej, organizacyjnej, instytucjonalnej, zaplecza naukowo-badawczego, systemu szkolenia kadr).

Budowa elektrowni jądrowej to inwestycja o bardzo wysokich nakładach kapitałowych. Istotnym czynnikiem powodzenia przedsięwzięcia będzie przewidywalność ekonomiczna. Dotyczy to nie tylko energetyki jądrowej, ale także innych źródeł wytwarzania, gdzie stabilność regulacyjna odkrywa kluczową rolę. Konieczne jest więc wypracowanie konkretnych mechanizmów zwiększających bezpieczeństwo ekonomiczne takich długookresowych inwestycji w kontekście kształtu i funkcjonowania rynku energii, z rozważeniem merytorycznych postulatów inwestorów.

Wszystkie te aspekty powodują że realizowane projekty jądrowe w Europie i na świecie trawją często dłużej niż przewidywały to oryginalne plany inwestycyjne, aczkolwiek podkreślić należy, iż podczas ostatniej misji ekspertów MAEA w Polsce, potwierdzono efektywność i prawidłowość prac nad realizacją Programu PEJ. w szczególności doceniono Polskę m.in. za standardy współpracy w ramach konsultacji na szczeblu krajowym i międzynarodowym oraz za wprowadzenie nowoczesnych regulacji prawnych.

(čas)